

**Міністерство охорони здоров'я України
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи**

«УЗГОДЖЕНО»

Директор Департаменту
материнства, дитинства та
санаторного забезпечення

Осташко С.І.
2011 р.

**ДИФЕРЕНЦІЙНИЙ ПІДХІД
ДО САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ ДІТЕЙ НА
ДІАБЕТИЧНІ АНГІОПАТІЇ ТА НЕЙРОПАТІЇ НИЖНІХ КІНЦІВОК**

(методичні рекомендації)

Установа-розробник: Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України

Укладачі:

Драгомирецька Н.В., д.мед.н., професор (048) 722 – 35 – 68

Волянська В.С. (048) 722 – 35 – 68

Рецензенти:

д.мед.н., професор Шмакова І. П.

д.мед.н., професор Зубкова С.Т.

Голова Проблемної комісії «Курортологія і фізіотерапія» МОЗ та АМН України, чл.- кор. АМН України, д.мед.н., професор Лобода М.В.

Головний позаштатний спеціаліст зі спеціальності «Дитяча ендокринологія» МОЗ України, к.мед.н. Зелінський Н.Б.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень.....	4
Вступ.....	5
1 Обґрунтування використання санаторно-курортного лікування дітей хворих на діабетичні ангіопатії та нейропатії нижніх кінцівок.....	7
1.1 Лікувальні фізичні чинники у реабілітації дітей хворих на діабетичні ангіопатії та нейропатії нижніх кінцівок.....	8
1.2 Використання комплексів санаторно-курортного лікування у дітей хворих на діабетичні ангіопатії та нейропатії нижніх кінцівок.....	11
2 Методи лікування дітей хворих на діабетичні ангіопатії та нейропатії нижніх кінцівок.....	14
3 Методи дослідження дітей хворих на діабетичні ангіопатії та нейропатії нижніх кінцівок.....	16
4 Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування дітей хворих на діабетичні ангіопатії та нейропатії нижніх.....	18
Висновки.....	19
Перелік рекомендованої літератури.....	20

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- ЦД — цукровий діабет
ДАНП — діабетична ангіопатія та нейропатія нижніх кінцівок
ДПА — діабетична периферична ангіопатія
ДПНП — діабетична периферична нейропатія
РВГ — реовазографія
ММХ- терапія — міліметровохвильова терапія
БАТ — біологічно активні точки
ІВЧ — інфрачервоне випромінювання
ЛРК — лікувально - реабілітаційний комплекс

ВСТУП

В останні роки цукровий діабет І типу є важливою медико-соціальною проблемою сучасної педіатрії, що обумовлене зростанням його поширеності серед дітей та підлітків та ранньою появою інвалідизуючих ускладнень. Захворюваність дитячого населення даною патологією кожні 10 років збільшується в 2 рази. Середня тривалість життя хворих на цукровий діабет І типу, які захворіли у дитинстві, складає 28,3 років. Сьогодні в Україні налічується близько 10 000 хворих дітей на ЦД І типу. Відповідно до літературних даних, очікується наростання поширеності ЦД з 2,8% в 2000 році у всіх вікових групах до 4,4% в 2030 році. Серед важких хронічних захворювань у дітей ЦД займає третє місце, поступаючись лише бронхіальній астмі і дитячому церебральному паралічу. Зростання захворюваності дозволило прийти до висновку про глобальну епідемію цукрового діабету.

Одним з найбільш поширених, але найменш вивчених ускладнень ЦД в дитячому віці є діабетична ангіопатія та нейропатія нижніх кінцівок — дистальне симетричне ураження нервових волокон, переважно в нижніх кінцівках, що характеризується розвитком атрофії, дегенерації і демієлінізації аксонів, що призводить до ранньої інвалідації пацієнтів.

На сьогоднішній день вірогідно встановлено, що діабетичні ускладнення не лише частіше розвиваються у хворих на ЦД І типу в дитинстві, але і мають широку поширеність серед хворих дитячого та особливо підліткового віку.

Близько 50% пацієнтів із діабетом 1-го типу помирає від хронічної ниркової недостатності, а діабетичні ангіопатії зумовлюють смертність біля 60—85% хворих, які страждають на ЦД. В той же час особливістю ЦД типу І у дітей та підлітків є відносна зворотність діабетичних ускладнень, що пояснюється великою пластичністю всіх функціональних систем у дитячому віці.